

Utbildningsdepartementet
Universitets- och högskoleenheten

Möjlighet för regeringen att tillfälligt frångå huvudregeln för fördelning av platser vid urval till högskolan vid extraordinära händelser i fredstid (U2021/01271)

Högskolan i Halmstad har anmodats att lämna synpunkter på promemorian ”Möjlighet för regeringen att tillfälligt frångå huvudregeln för fördelning av platser vid urval till högskolan vid extraordinära händelser i fredstid”.

Promemorian argumenterar för att regeringen bör föreslå riksdagen att det antal platser som fördelas på grund av resultat på högskoleprovet, till de högskoleutbildningar där det behöver göras urval bland behöriga sökande, sänks från minst en tredjedel till minst en fjärdedel i händelse av att det planerade högskoleprovet våren 2021 måste ställas in av smittskyddsskäl. Promemorian föreslår att detta bör göras med tidsbegränsade ändringar i högskoleförordningen och att ändringarna bör kunna tillämpas redan vid antagning till hösten 2021. Dock krävs först riksdagens godkännande vilket, enligt promemorian, inte kan ske före juni 2021.

Högskolan i Halmstad tillstyrker förslaget att ge lärosätena möjlighet att anta färre studenter i den urvalsgrupp som är baserad på högskoleprovsresultat. Högskolan är principiellt positiv till möjligheten att självt råda över proportionerna mellan andel antagna i respektive urvalsgrupp. Högskolan förordar därför att möjligheten för ett lärosäte att anta färre studenter i urvalsgruppen som baseras på högskoleprovsresultat permanentas i högskoleförordningen i enlighet med Tillträdesutredningens förslag.

Högskolan vill dock understryka att förslagen medför rättsosäkerhet för de sökande om förslagen verkställs redan till höstterminen 2021 – reglerna för urval bör inte ändras efter att ansökningsperioden har öppnat.

Högskolan håller inte med om att endast vissa högskoleenheter skulle vara närmast berörda om högskoleprovet måste ställas in lokalt på en provort eller i en region – det skulle i så fall beröra samtliga.

Högskolan vill samtidigt framföra en del övriga synpunkter på den remitterade promemorian. För det första är remisstiden återigen så kort att förankringen vid lärosätet inte kan genomföras på ett tillfredsställande sätt. Det är också svårt att hantera studentinflytandet nöjaktigt när remissen ska besvaras inom några få dagar.

Promemorian saknar också uttömmande konsekvensbeskrivning. Högskolan hade gärna sett att regeringen visat vilka konsekvenser en sen ändring har för de sökande, både på individnivå, när det gäller förutsägbarhet i antagningen, och på gruppnivå, när det gäller de olika ändringar som genomförts under senaste året med exempelvis förlängd giltighetstid för gamla prov. För Högskolan i Halmstad och troligtvis också för de sökande är konsekvenserna med dessa ändringar i antagningsreglerna i nuläget oöverblickbara. Högskolan anser att det är helt olämpligt att ändra reglerna efter att ansökningsperioden har öppnat.

Ansökningsperioden i den nationella antagningsomgången till höstterminen öppnar den 15 mars och stänger den 15 april. Eftersom riksdagen, enligt promemorian, inte kommer kunna ge sitt godkännande före juni innebär det att vid tidpunkten för ansökan skulle det råda ovisshet om vilka regler som faktiskt kommer att tillämpas vid urvalet. Detta innebär rättsosäkerhet för de sökande, med brister på förutsägbarhet, svårigheter att göra informerade val och sämre möjligheter att förutse chanserna att bli antagen till utbildningar där konkurrens om platserna råder.

Högskolan vill också framhålla det faktum att till drygt 80 procent av högskoleutbildningarna i Sverige sker antagning utan urval till platserna. Högskoleprovet har endast betydelse om det råder konkurrens om utbildningsplatserna, vilket i ett nationellt perspektiv är ovanligt. Det är därför mycket olyckligt att göra snabba ändringar i regler kring antagningen utan fullständig konsekvensutredning för hur detta påverkar enskilda och grupper av sökande. Det finns en grundlig utredning kring antagningsreglerna och förändringar beslutade efter den utredningen träder i kraft 2022.

När det gäller ekonomiska konsekvenser uppges i promemorian att förslaget inte innebär några ökade kostnader. Detta är en felaktig slutsats. Förslaget innebär mycket merarbete på lärosätena och på grund av sent besked under sommaren 2021 kommer det inte bara att kräva övertidsarbete, utan kan också leda till att semestrar behöver flyttas eller i värsta fall ställas in.

Detta yttrande har beretts av studieadministrativa chefen Brita Lundh på uppdrag av högskoledirektör Catarina Coquand.